

WANNEER HET LICHT UITVALT...

Zodra ergens langdurig de elektriciteit uitvalt, zoals in november 2017 in Culemborg of in december 2007 in Maasdriel, beginnen de geruchten dat we over negen maanden een baby boom zullen meemaken. Journalisten gaan driftig op zoek naar een demograaf die kan bevestigen of ontkennen dat dit soort mechanismen automatisch optreden. Deze verhalen doen het immers goed in de media. Met een vette knipoog weet iedereen wel wat er gebeurt als het licht uitvalt. Alle televisies, wifi-netwerken en iPads doen het niet meer, uitgaan heeft ook geen zin omdat niets meer werkt. En dan is het vroeg bedtijd... Het enige wat de demograaf dan moet doen is negen maanden na dato het CBS opbellen om te vragen waar die babyboom blijft.

Babybooms na een stroomstoring zijn echter een mythe. De grote stroomstoring in New York van 10 november 1965 is ooit eens nauwkeurig onder de loep genomen door socioloog Udry en daaruit bleek

niets van een babyboom, hoewel de *New York Times* dit op 10 augustus 1966 wel met zo veel woorden 'constateerde'. En zo gaat het met veel van dit soort gebeurtenissen. Ze komen uiteindelijk allemaal in het grote boek met broodje aapverhalen (voor de gretige lezer: *The Big Con*, 2016).

Of toch niet? De econoom Burlando heeft in het tijdschrift *Demography* de casus onder de loep genomen van het eiland Zanzibar (Tanzania). In 2008 viel de elektriciteit daar een hele maand uit: in Afrika weten ze tenminste hoe je zo'n natuurlijk experiment op moeten zetten! En wat bleek? Negen maanden na dato was er wel degelijk een duidelijke baby boom te constateren. Het waren vooral de jonge, onervaren 'moeders' die onbeschermd de verveling in bed doorbrachten. Het effect: een 16-18 procent hoger geboorteaantal dan verwacht. Hiermee zijn we weer wat wijzer en voorzichtiger geworden. We kijken vaak alleen naar ontwikkelde landen. Het broodje aap van de vruchtbare stroomstoring is niet universeel. Dat u het maar weet.

Harry van Dalen